

Revolucionarze

W.D.

REFERAT
HISTORYCZNY

b. jeniecy - internowanego - więzienie - łagiewniko - restauracja
rd. P.P.R.

1. Dane osobiste/imię, nazwisko, stopień, rok urodzenia, stan cywilny)

Florian Ambros plutonowy 30 lat. dziennikarz, kawaler

2. Data i okoliczności zaarrestowania.

10.VI.40 r. zostałem wyznaczony z Polski do Kazachstanu. zaarrestowano mnie 11.VI.40 r.
w m. nadm. Dzelymbet Akmolińska oblast

3. Karwa oboru/ więzienie - mięsne przygotowanie robót)

Byłem w więzieniach: Akmolińskie 7.II.41 - 8.VII.41r. Kostanajskie 10.VII.40 - 11.IX.41r. Pińsko-pałowskie
14.IX. 4.X. 41. Nowozybińskie 8.I. 14.X. 41r. Tokucie 20.X. 25.X. 41r. Chabarowskie 30.X. 8.XI. 42r.

Laginy "Buchte Nekholka" 28.Władywostkiem od 12.XI.41 - 5.II.42r.

4. Opis oboru, więzienia, t.j. /Teren, budynki, warunki, posiłki, higiena/

Co do więzień kazackich - to wszystkie są jednokondygnacyjne, w których byłem. Małe i ciemne cele zewnątrz były przepisane, na dachu były rozmieszczone "wony" z instalacjami elektrycznymi. Spali się na drewnianych podłogach albo na podłodze. Były małe piaski w pełni i wody. Latem bywają co 10 dni. lodziennie przerewano nas na spacer 15-20 minut i dalej były dziennie do usypu.

5. Pod jeniecy, więzienia, restauracji/kondomini, kategorie przestępstw, porządku -
straty i mordy, wieczenne stoisko i t.p.

Ponieważ byłem więźniem politycznym pos. 58. cz. 1. pkt. 2. 10-11. R. K. z jednym zatrzymaniem od przestępstw po innych paragrafach K.K. Ostatni byłem więźniem ulokowanym przedstawionym w 1932 - 34 r. w głąb Rosji. Byli też Kazachcy i Kirgizi. Często spotykałem przestępstwa ze spekulacją i morderstwem (benitizm) pos. 59 R.K. 3.2.2.2.

Porządkumyślony więzienia więźniów był bardzo niski. Monety, o ile chodzi o starej ludzi pomagały im czasy europejskie - miedź, natomiast młodym były rozbijane 1910 - 1918. bardziej słaby, właściwie żadni.

Co do stoisków wieczynnych, to o ile chodzi o b. ukraińcach, "politycznych" odnosili się do mnie dobrze, to samo Kazachcy, Kirgizi, Uryccy, Tadżycy. Inni natomiast pomagały sobie.

6. dyscyplina, więzienia/ Praktyka przestępstw, warunki pracy, normy, wynos -
przychodzenie, wyjazdanie, ubranie, życie kulturalne, kulturotwórcze i t.p.

Więzienie: 0 godz. 5⁰⁰ rano pobudzenie "pędzim" dawano 500 gr. chleba i gorące woda "kipielotki" o godz. 11⁰⁰ r. spacer po placu więzienia "produkta". 12-12⁰⁰ g. obiad. zupa, nieco nie dawano herbaty. (Do czasu rozpoczęcia wojny z Niemcami do 30.VII.41r. jedzenie było niezadowalające, potem było mniej, chleba dawano 350-400 gram. zupa gorąca) 0 g. 6⁰⁰ wieczorem herbatę, "kipielotki" oraz 200 gr. cukru, potem 10 gr. o godz. 9⁰⁰ r. był zaprzestany "oboj". W więzieniu nie dawano żadnego ubrania. ubranki były mieć swoje.

W lagach: 0 godz. 5⁰⁰ r. "pedzim" na śniadanie dawano zupę 1/2 litra. o g. 6⁰⁰ r. "naczynie" wygarniano na robótę. Przeważnie przy kwaseniu ziem. W gospodach budowniczych dawano skórki. W tym celu trzeba było u podnóża wzgórz wykopać daleko głębokości 5 metrów, długosci jolci, 200 mtr. i 150 mtr. szerokości, w nim wykrocone karkasami. Norma była wykazanie 3,5 mtr.³ ziem na jednego człowieka co to dawało 700 gr. chleba i być może dziesięć zup.

Od godz. 12⁰⁰ - 2⁰⁰ była praca obowiązkowa. Mimo to konkurować 800 mtr. o pracę. Gdy obowiązki znowu nie robili ani do godz. 7⁰⁰. Wówczas było kolacje i dawano chleb. O ile ktoś nie wyrobil normy (75% to dostarczył 500 gr. chleba; gorącą zupę, a za 60% dawano 250 gr. chleba i być może tylko zupę (najgorzej tak zw. przez śledzioną lag. z 12 kotlik).

Zycie kulturalne żadne. Np. papierosy z machorką kosztowały 1-2 ruble. Nie kredytów. konduktory chleb i wózki wojskowe. Ubranie: kto posiadał to ubierał się sam, jeśli miałem wózki, fajotki, "buszaki" sprzedając wyrobione normy.

Zycie kulturalne żadne. Nigdzie nie spotkałem ani kasziki ani goryczy ani miodów w widniakach. Herz nie mniej było żadne. Były to cały czas kolby od roboty.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków / sposob bedania, tortury, dany, prop. głosz.

Kommunistyczne; informacje o Golce i t.p.

Stosunek władz NKWD do Polaków był jak najgdyś gorszy. Same słowo "Golek" znaczyło wyciskanie najgorsze. Mnie bedano w ten sposób: Siedziba władz od 12.VI.40r. do 14.I.41r. Ludzenie od 9. godz. rano trzymano w "siedzibie" do godz. 4⁰⁰ p.p. wieczorem od 9.10 - 6⁰⁰ rano. Zabijano pytaniem, przywieszano i leżano. W kilka dni zmieniano "siedzibę" gorszą torturami i zamknięciem w klatce. Byłem schwany o powstanie w 1939r. w Golce i o egidej i sprawozdaniu na rok 1939. Ta sama sprawna obyczajem 16 msc Polaków zmarły wyciskane.

Ze zeznaniem się i skryty obyczajem tego dnia wymierzyły i przebrane. Ale nikt z nas w to nie wierzył i byliśmy upieszczeni.

O Golce powszechny NKWD uważały "zapisznie" bo one nie istnieje: nigdy nie będzie istnieć.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmierćność / Wykazanie i zarzut założyciel

Pomoc lekarska była bardzo słaba. Szpitale przepelne - brak lekarstw i zdolności lekarskiej. Moc chorób. Na okresie "cyrku" chorowali 60%. W Gubcej Nochotce przy mnie zmarł Polak z dworskiego nazwiska Osroliński Jan z wykorzeniem. W wyżejiniu w etiemielsku ter jeden ale norweski nie pomaga. Notariusz podał siedzibę w NKWD zwodniczej Golce Matejko nowego 1913 i nie mieści się tam.

9. Czy i jaka była terroru i kryzys i rodzin?

Przez cały czas nie miałem żadnej bezpieczeństwa ani z krajem ani z rodziną. NKWD nie pozwalało przesyłać listów ani też nie przyjmowało paczek z domu i znał rodzinę.

10. Kiedy został zwolniony i jakim sposobem dotarł do domu:

Zostałem zwolniony dnia 5.II.1942r. Zostałem przez władze w stolicach Chabarowsk, Tomsk, Nowosybirsk, Pietropawłowsk i etiemielski. Odniestrzeliłem matkę i siostry (ojca anstrzelanego w Golce w 1939r.) w listopadzie - dotyczyła, nie o nim nie wie) menchajczyk w r. Dreliyniebit ob. etiemielskiej. 13.IV.42r. zostałem na koniach pobity w etiemielsku, a 12.V.42r. przybyłem do m. Gurz w Uralistanie i 1.V.42r. zostałem wezwany do F.p.o.t.

prof. dr

Simborski